

# DOMOVINA

**Uredništvo**  
na Schillerjevi cesti 8. — Dopus biagovolitve fra-  
nskrat, rokopis se ne vreduje.

Rednina trikrat na letom, vsak pravilost, zvezdo in petek, ter velja za Averijto in Novejto 12 krov, pri leta 4 krov, 5 meseca 5 krov. Za Ameriko in drugo delno tisto več, kadar mora polizine, namreč: Na leta 17 krov, pri leta 8 krov 50 vlt. Nasobina se poletja upravlja, platično se vzogni.

**Ka iznosu**  
se plačuje od vsake petki vrste po 20 vltarjev za vse-  
kotri: na velje iznosimo in nenečim iznosimo  
zvezdo popust.

## Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

### Tretja duma.

Manifest carja „po božji milosti“ svojim „vernim podanikom“, s katerim je bila druga dama razpuščena in voktroirjan nov volini red obseg zanesive izjavo o drugi dumi, da „je bila ujena zložba, kakor smo to spoznali, nezadovoljiva“. Čudna stvar! Toliko državnih glav se je napejalo, da bi skoval tak volini red, kateri bi črski vlasti zajamčil „nezadovoljivo“ slede dume, toliko nežitvenih kolev državnega stroja se je vrtelo in si prizadevalo vniciti narodni odpor pri volitvah — in vendar je bila izvoljena „nezadovoljiva“ duma.

Crška vlada se je torej te negativne dume znebila. Ni dvoma o tem, da je bila razpustitev dame že zdavnaj dolodenja — o tem zaninivo pribljovali tudi prva poročila uradne tiskovne pisarne o carškem manifestu. Tiskovna pisarna je namreč podala manifest brez datumna in s pristavkom, da je bil izdan v Carškem Selu. Ker je pa car kralj že 14 dni pred 16. juniju (danes razpustitev druge dame) v Peterhofu, je jasno, da je tiskovni pisarni bilo dan besedilo manifesta, prizadljivano še za dobe carjevega bivanja v Carškem Selu. Še zaninivo je, da je prvi besedila, katero je priobčila tiskovna pisarna, manjka odstavki o tem, da duma ni ustregla zahtevi vlade, naj se nemudoma izročijo socialistični poslanici. Svedoč je bila ta stvar vladu le dobro dočel izgovor, za katerega pa ni vedno, da je pripravljala manifest v razpuščenje dame že pred nekoliko tedni. Dotični odstavki je bil še le pozneje vrnjen v manifest.

Ta okolnost priča naravnost klasično o tem, da ni nepojasnjena zadeva upra socialističkih poslancev dela povoda k razpuščenju dame. Povod je nevoda mnogo bolj globoko in tisti v korenju celoga sedanjega ruskega položaja, nikakor pa se ne tako slajšani stvari, kakršna je nasleditev problematične zarote. To je pereče črščensko rusko vprašanje — agrarsko vprašanje. Kako vlast pale, je bilo pozasti po raznolikem proglašenju Stolypinovem v dumi, katero je izvajalo burno agrarsko dečeto s. junija. Vlast je silila v ajoj nejepričati stvari — in te hel od gubernatorov, kateri so postali v dame kmetje. Vodja trudovnikov, Karavajev je odčil Stolypina, da nastopajoč proti raznolitvi 130.000 voloposessnikov sklope 100 milijonov prebivalstva ter pravi: „Ali vlast res misli, da se ji posredi prepričati kmete, da je sicer v imenu takovnih državnih koristi mogoče razvlastiti občata strukov, nuda senam, sinove materam, da razvlastitovati tudi same življenje,

da pa ni mogoče in če bi to tudi dejansko koristi države zahtevala, razvlastiti voloposessniki?“

Da je bilo v upravljanju, na katren ruska država od korena bolje pravila razlog razpuščenja dame, dokazuje „položenje o vborjih v gospodarstvenju dame“, dokazuje nam to pa tudi voktroirjani nov volini red. Na njem vidimo, kateri sloji so zahtevali, naj se dama razpušči in volini red v nadzadnjaku smislu postabla, če prav na trošek kršenja komaj dane „ustava“. Novi volini red razlikuje se namreč natančno in zelo globoko od občet do sedanjih — kakor se to s početka niti ni zdele. Poglejmo si ga natančnejše: najprej njegove prednike.

Bulyginov načrt volinjega reda od avgusta 1905. l. gradil dama razvratnost na kmetčem prebivalstvu — vstavlja kmetko dame. V spomenici k temu načrtu pravi: „Kmetje morajo imeti močno zastopstvo v dumi, ker tvorijo po svojem Stolipin in po visnosti placnih davkov najmočnejšo skupino volilcev“. Vlada, smatrajoča nepravostenjega ruskega kmeta za prirodi steber konservativnosti in nazadnjalstva, hotela se jo opreti najprej uporni, revolucionarni intellektuali. Ob to same načelo je optred tudi Wittejev volini red od decembra 1905. leta. In kaj se je zgodilo. Kmetje niso poslali v prvo duno pokoraši sing absolutizma in reakcije — ampak Aladino, kateri so s svojimi socialističkimi, da naravnost anarhističkimi govorji vzbudili v skoprseli vlasti strah in groz. To so bili torej konservativni ruski madci (kmetje), kateri bi naj bili opera „konstitucionalnega samodržavlja“?

In prva duma je bila razgnana, ker je njeno izloženje bilo „nezadovoljivo“ — in vlast je začela „popravljati“ volini red. Izdala je monito „dostavkov in pojazni“, s katerimi je hotela odkloniti nevarnost, gronsčo državi od kmetke dame in od revolucionarnega razumijevanja. S samimi „pojaznimi“ so odstranili iz dame skoro tretji del kmetov, razumijevanje so pri volitvah kar najbresobirnejše pregašali — in uspeh? Še bolj opozicionalna dama nego je bila prva. Vladinsko mahinacijem se je prečrnilo sicer stari Stolipin kakovost na polovico — za toliko je pa v drugi dumi narasel Stolipin najskrajnejši elementov. In volili so jo — kmetje.

Zato vlast sedaj ne „pojasnjuje“ več ampak naravnost oktobra nov volini red, kateri se kaže, skoči ga natančnejši pogled — naravnost protikmetov. Naenkrat ni ved kmetko ljudstvo temelj države, naenkrat ni ved ne po številu, ne po visnosti placnih davkov najboljši element v

državi. — Tolečki so premaknili zapet tja, kjer je v samodržavi Rusiji do sedaj že vedno bilo: mo gospodarstvo, mo voloposessniki. Rusko plemstvo, katero je desetaj je vse reforme na Ruskem onemogočilo, katero je razvanci, pokvarilo tudi veliko kmetko reforme Aleksandra II. (avtorobider kmetov) — pokvarilo in uničilo je tudi sedaj mlado rusko „ustavo“.

Storilo kmetki volilicev pri volitvah zadnje stopinje (na gubernijskih abdih) je zmanjšano po novem volinjem redu več nego na polovico — zato je pa ponavljeno storilo več voloposessnikov volilicev. Nekoliko Stolipin nam je takojo pojasnil. V voronejski guberniji so imeli kmetje do sedaj 148 volilnih mest, voloposessniki 18 — sedaj jih imajo kmetje samo 23 in voloposessniki 55. Podobno bodo razmerje kmetkih in voloposessnikih volilnih mest v kazanski guberniji: 33 : 50, v karski 31 : 71, v orjaki 23 : 50, v pensarski 22 : 47, v rjazanski 24 : 52, v samarski 33 : 76 itd. — dočim je bilo prej razmerje narobe. V posameznih okrajih je razmerje še nengodejšnje. Tako se v volinskem okraju, v saratovski guberniji imeli do sedaj kmetje 5 volilnih mest in voloposessniki 4 — sedaj bodo imeli kmetje 23 in voloposessniki 6!

To temeljno smer je najprej spoznal — ni li to čudno? — brat ministarskega predsednika, Aleksander Stolypin, kateri je koj 17. junija v „Novem Vremenu“ napisal: „Ako bi naj bil volilni red vorna silka državne nastavljenja Rusije, imela bi v dumi ogromno vedno divja, rošparšia in neizobražena kmetaka držah!... Rusijo bodo še dolgo mogla približavati v testi k Evropi edino le pravljena oligarhija — in za kmata bodo še dolgo moral skrbeti isti voloposessniki, kateri je sicer skrbel kot gospodar v dobi autenčnosti (tsarstva), bodisi kot delčni (semestveni) načelnik ali končno kot kapitalist in dineljitev v zemstvu — (dineljitev zborna).“

Inverntno! Voloposessnik je skrbel za kmata, voloposessniki, navadno ob enem tudi plemič in barokrat, je skrbel za kmetko cevoboja, brigal se je za izkoristne ljudstva, za povsodijo Rusije — krivdo razaznajoče laktote med manjšimi prebivalstvema, krivdo strašnega odstotka neponosnih na Ruskem, krivdo na Čukino in Muhčino, krivdo za strašno propast Rusije nosi odvidno — ruski kmet.

Adolf Černy.

### Dopisi.

„Zmagovalec Kocede“ pri Sv. Kriku vč. Svetinje morajo imeti čisto posebne zlike pri spominu na most in Majorovo Rjavico preko Botte na hrvatski Hun, ker vedno misijo nači! Na dopis v „Slov. Gosp.“ dan 27. junija t. l. sem se odgovarjal, a ker me križevki „Gospodarjev“ dopisnik dan 11. t. m. vnoči radi tega napada, moram govoriti občutno. Občutno zahteva dopisčeva tista tikva ki se od nekaj kriči po norimberškim likom ter ne razume še takoj priprava stvari prej, nego se mu čisto pod nos porine; slovenska javnost pa mi igavovali to občutno oprostiti! Posamezniosti bodo pač samo moje soobčane zanimale, a način in sredstva, s katerimi se bojarjejo „gospodarjevi“ proti ljudem, ki ne trobijo brespogojno v njihov političnih pogovorih, morajo zanimati tudi dirje javnost ter pokazuje morda tenu ali onemu omaknjenje, na kateri strani je potenčen in na kateri je laš!

Ponavljam glavne trditve občetov načrtnih „Gospodarjev“ člankov. Članka tri:

1. Da je bila skrb za ta most nekaj vknjitenja na travnik mojega očeta, in da je neznam, kako je dal t. 1. 1873. to vknjiblo izvršiti.

2. Da sem stavljal v občinski seji občine Okol. Slatina dan 2. junija t. l. predlog, da bi naj plačala načina občina za napravo novega mosta okoli 800 K, da se občinski mojte za predlog shore enoigiano zavrgli in takoj izjavili: „Občina za ta most nič ne da in ga tudi ne bo vzdruževala“, in da sem jaz sam pisal v zapisnik, »naj se akti oddajo okr. odboru v Rogatca, da ist večjo vrsto od viade izpostuje“.

3. Da je ta most na korist samo meni in moji blagi.

Pri ladi z nepristrasnim, torej ne z očmi načil „zmagovalev Kocede“ pogledana, izgleda stvar tako-le:

Moj oče je imel na Hrvatskem tik ob Solti travnik, grentovni zapisnik takrat št. 121, tek. št. 402. Ko je kupil t. 1865. od Jurija Majcenča del njezovega gospodarstva sub št. 118 gruntnega učinka, tek. št. 395 ali Prilin, namreč: bilo (sedaj staro Klemenova hiša ob cesti nad vodnjakom), živo, travnik, oranico in pašnik, se je prenehal last tega dela pod tek. št. 395 b iz zapisnika 118. v zapisnik 121 ter se pripisalo to gospodarstvo k travniku. Prodajalec Majcenč je pa se že zavrel zase in za svoje pravne nasednike, „da bodo vzdruževali v dobrem stanju cesto, vodovode in most, ki vodijo od prodanega gospodarstva do Rjavice“, in to se je vknjililo 29. marca 1865 na korist mojega očeta na očalem Majcenčevem gospodarstvu sub hitca

R. 37 (kde, kjer stanejo sedaj Kleščevi), grautoval zapiskom št. 118, klic št. 393 in 395 občine Prtilj. Ko pa je kupil moj oče leta 1866, tudi ta del prve državne gospodarstvene Držkovce s klic štev. 37, ter postal sam lastnik posetnosti, na katerem je bilo vključljivo njegovo „pravo zalog za vzdrževanje cesta, kanala in mostova“, morala se je novembra 11. novembra 1857 na vključje izbrisati. Ko pa je leta 1873, moj oče celo svojo hrvaško posest razen na prvem mestu ozemljenega travnika Jurija Drotenski prodal, se je na posetivo Jurija Drotenski (sedaj Alb. pl. Klemen) z oznrom na ta travnik, ki je od leta 1884. moja last, dan 31. decembra 1873, št. 2581 zoper vključili „pravo zalog za vzdrževanje cesta, kanala in mostov“ od senata Žurmanca do Erjavca v največem iznosu 200 for. na korist Ivana Žurmana\*. Tistih 180 korakov vozne ceste na Štajerski strani je občinska cesta; na hrvaški strani se nadaljuje cesta zoper kot vozna cesta do hrabščeskega mestnega daje, nogo je rabim jaz za svoj travnik in se izteka v drugo cesto. Most in cesta so davno nista služila več zgolji privatni potrebi Žurmanca. ampak postavljajo se jih je vsek, ki je hotel iz Stazine, Rjevice, Tržiča itd. na hrvaški Prtilj, Hran itd. ali obratno in si maril delati ovinko na Rogatec ali Rajkovec. Zato se je odzvalo „poglavarstvo upravnih občin“ Hran na Šteti“ pročini g. Alb. pl. Klemenu ter javilo z dopisom od 7. julija 1889 mojemu očetu: „podpisano poglavarstvo prima daneskih danočnih izdrževanja cesta, kanalov in mostov vedenje od ajmonek g. Ivana Žurmana do Erjavca, tako, da će se ista cesta svake godine popravljati dati, da se enim potomom cesta in svaku vremena toli pješki kai i sa kolima prolaziti moglo bude“ na kar se je vključila na Klementov posetnost izbrisala. Zadaja leta se je zatele od hrvaške in naše strani delati na to, da se s pomočjo hrvaške in naše vende postavi nov most, ki bi odgovarjal daneskih ne več samo privatnim potrebam te proge med Hrvajkom in Štajersko. Kakor se je zadnjih pisal, izposlovil jo je g. dvorni avtorvalec Ploj po 200 K od naše hrvaške vende. A kar je bilo to premalo, posilil sem akt okrajnega odbora, da izpostavljam vojno vendo. Na dnevnem redu občinske seje dne 2. junija 1907. je sicer res bil nekoliko nerodno označen, „pogovor in sklep o obč. cesti iz Rjevice na Hm.“, a nikdo ni stari predloga na prispevki kakih 800 K, nikdo ni zahteval, da bi moral občina most vzdruževati, zato nikdo ni mogel tak predlogov navrhiti. Zapiski te občinske seje pravi k tej točki: „ad. I. Se vzmame na znanje, da smo akti radi naprave mosta v Rjevici oddali okr. odboru v Rogatcu, da isti vendo vendo od vlaže izpostavljam.“

Taka je resnica, radi katere hujška krizevski „Gospodarje“ dopisnik moje »občasno proti meni in me hode raskrifati kot nepristojna knjota, sleti osm in Erjavcu, ki najbolj vede, da se postavlja te ceste in mesta veliko ljudi, ki niso moji sorodniki. Oni naj rasodijo, da sem radi tega res knočki nepristojnej ker sem »prosil hrvaško in naše vende, da posnagam postaviti trajni, potreben naših in hrvaških knotov odgovarjajoč most!« Oti: nej tadi rasodijo, ali naši naše sploščovanje „Gospodarje“ dopisnik, ki hote slovenskega knota na tak podlil nadla spraviti na slab gles pri rojatki!

Goved se takaj splošno, da hujška v navijanjem resnice o tem mostu proti meni nad nadzupnik Korosec. Sodeč po njegovem pobalinskom obusašanju proti

meni, se tci zdi to precej verjetno, tembolj, ker se mi je imel njegov načrt, da me boste čisto izčisti!“ Vederemo! Ladi si v „Gospodarje“ o tem mostu res on ali pa kdo drugi, dopisnik naj si zapise na kosmatu ušem:

Lagal si s prvo trditvijo: na svojem posetvu bi si hotel dati vključili svoj servitit morda kak nadzupnik brez matare, nekoliko britnješko slovenskemu knotu tako belost in more priti na mesec! Leta 1873, ni dal moj rajad oči to vključiti izbrisati, ampak — zoper vključiti!

Lagal si s drugo trditvijo: dokler ne izmenjuje le enega občinskega občinika, ki upa trditi in more dokazati, da sem zahteval od naše občine prispevki okoli 800 K in vzdrževanje mosta, ostaneš podli lažiti in obrevkovale!

Lagal si s tretjo trditvijo: ta most preko Štote, je na korist znamen in nemškim ljudem, ki niso moja slava! Preko njega je že delal izlet na Hrvajko v drugi glasni in veselih dan celo nad nadzupnik Korosec sam! In ta hrvata Bogu ni moj sorodnik, in bi se jaz tak tako sorodstvo tudi zelo cifranost zahvalil!

Falzificiral si zapiskom, ko pišeš, da sem pisal vanj: „naj se akti oddajo okr. odboru v Rogatcu“, ker v zapisku stoji: „da smo akti oddali okr. odboru v Rogatcu“, kar smisel bistveno izpremeni!

Pri Sr. Kršku se je pred kratkim pridigalo, da je obrekovanje po časniki velik greh! Šveda se je zaglašalo, da posebno obrekovanje drahovnikov. Naj se spremeni teorija v prakso in popravi, kar se je zagredio proti meni, ki nisem drahovnik, pač pa človek, kakor oni in pošten slovenski knot! Sicer bomo mislili, da je teorija na pričakli samo radi lepltega in da po nasejnosti naših klerikalov namen smrtna površevanje.

Na Knefcu, dan 15. julija 1907.  
Vinko Žurmanec.

## Politični pregled.

### Socijaldemokrati.

V justičnem odseku so klerikali pri volitvi predsednika podlegli. Predsednik tega zadnjega odseka je bil izvoljen nemški liberalci Nietzsche, prvič podpredsednik d. Legionja, drugim pa prot. Masaryk.

V svoji zadnji seji poletnega zasedanja je sprejela državna zbornica predlog členčke agrarne Prálik, naj se podvoji mejoracijski fond, (državni zaklad na obvladovanju naj. travnikov, gondov itd.), zvijanje državnih prispevkov in podvojite vse postavka v državnem proračunu, tukaj sedež mejoracije. Ta predlog sta podpirala dr. Žitnik in imenovane slovenske knote in Steiner in imenovane kršč. socialistov, kateri si prizadevajo poravnati vseko priliko, da bi utrdili svojo silo kot zagovorniki knetskatega stanja in malih obrtnikov.

Postavitev Stašek je pri tej priliki zahteval, naj se na državne in deželne troške izvede regulacija rek tam, kjer je to v zvezi s mejoracijo. Zahteval je tudi, naj se gačno poschopno ministerstvo javnih del, katerorever bodo povrjavene vse te stvari. Samo na ta način bodo mogoče napraviti končen dosegajti praksi vende, ki krivdo za zavidevanje mejoracijskih in regulacijskih del vodi sedaj na to, sodaj na drugo ministerstvo, potrebnega dela pa nikdar o pravem času ne svrhi.

V seji železniškega odbora dan 23. t. m. je poslanec Kaftan predlagal, naj se vlaže pozovem, da poskrbi za to,

da o pravem času nakupi potrebujoči številni vagoni, da se bodo prevažanja blaga na državnih železnicah valjajoča tega občutljivrega nadzorstva tripla.

Jubilejni odbor je sprejel Leagerjev znani predlog, naj se osmije državno ustavne 100 milijonov kron za starostno in invalidske zavarovanje. Predlog pravi nadzalo, da se naj podredujemo doleti ustavnega potonca tokom leta ali pa prihodnjega leta dolodja. Soc. dem. Rožmanec je predlagal, naj se to vprašanje odredi, vendarča v ednici je bila pa se Leagerjev predlog.

V seji klubovnik predsednikov je bilo sklenjeno, naj se zasedanje poslanske zbornice ne odredi, ampak naj se dan prihodnje seje poslancom pismeno naznam. Krščanski socialisti so delali z vso silo in vsem za to, da bi se poslancom izplačevalo diete tudi za časa parlamentarnih počitnic. Pri tem se ingovarjajo na to, da parlament tudi lasti ni bil odgovoren in da bi tudi letos ne smel biti odgovoren, dokler ne bo definitivno rešeno vprašanje o tem, se li bodo poslancom plačevala diete, ali pa letni pašnali. Zagovorniki krščanskega socijalnega predloga trdijo, da z odgovodenjem država nči ne pride, če da bodo potni stroški poslancev ravno taku veliki, kakor so njih diete za (trimesecne) počitnice, zato bodo najbolje, da se zbornica ne odredi in da se postavljajočim plačujejo diete tudi na časa počitnic. Te diete bodo znašale od 25. julija do 10. oktobra 897.840 K, z drugimi troški vred iznosil 1.000.000 K — S krščanskimi socialisti so potugnili pod vodstvom dr. Grossa nemški liberalci, vprašanje je bilo rešeno v smislu teh krščanskih demokratov, kateri zahtevajo pošteno plačilo tudi za dobro svojih »zadnjinških« počitnic. Ta predlog za „pomoč v sili in potrebi“ je bil tako gladko in hitro rešen, kakor je gotovo noben predlog za podporo poslancev prizadetim davkoplačevalcem. Za to nacio je gladko rešitev grehvala v prvi vrsti — velikim —, da će smemo verjeti klerikalnim listom — edinim prijateljem delajočim vrat prebitvalista — krščanskim socialistom. En milijonček so državi iznaheli — če ne na svoje volilice pa za njih izvolence. Davkoplačevalce pa lahko tolzli zavest, da je njih denar v dobrih rokah.

V zadnji seji pred počitnicami je bila velika in razberljiva debata zaradi izročitve krš. soc. Prochasko sedilca. Soc. dem. so zahtevali, naj se ga izroči, pri tem je pritožil mod. ajm. in krš. socialisti do gribih preprav. Končno je bilo podlačenje vseh včasih v strani Prochaskovi proti soc. demokratom.

Pod. Bevkovit je interpelliral zasedni uradnega odbora pri davnem uradu v Brežicah — nadaljuje radi urebitve Save pri Brezovem.

Pod. Markhi je interpelliral zasedni imenovanja sodnika na sprašeno mesto in Laškem.

„Hlas Naroda“ poroča, da bodo češki poslanci, ako se jim bodo plačevali diete tudi o počitnicah, dali ta denar na raspolažanje za po povodnih poškodovanjih.

## Slovenske novice.

### Štajerska.

— Posljalna v Celju obrestno od 1. septembra t. l. hranilne sloge po 4½% ter plačuje rentni davek tudi nadalje same. Vkljub temu, da je Posljalna zvrnila obrestno mero hranilnih

uirog, ostane obrestna mera od posoj ne sprememljena. Projekti na posojila se sprejemajo brezplačno ob gradnji zrak v pisarni Celjske posojilnice v „Narodnem domu“.

In Celju. Svetovjeno jednino ali drugemu gospodu pri načelu skrbnega magistrata, naj gre vaskrat v temi nadi po Franc Jozefovem kralju pod letošnjim po kostanjevem drževoredtu proti brevi des Vagajno. Ako si na tistem kamenju ne polomi nog, naj bo vesel! Zelo umestno bi bilo, da bi tam mestna občina dala napraviti vaj jedno strelki, da se ne bi trebalo na tiste vrata in nogoljivo pot oboroževati izletnikom s strelkami, da ne poljubejo tel ali kostanjev. Upamo, da ne govorimo gibanju nicos.

— Predala je celjska mestna hranilnica posetivo Sirje pri Zidanem mostu, katero se nahaja tudi v delni deski, nekemu Horniku z Dunaja na 42.500 K.

— Narodne tvrdke, katere bojejo inserirati v kaledarje Dražbe sv. Cirila in Metoda, naj pošljejo narodca vaj do 30. avgusta družbeni pisarni.

— 700 letaj jubilej botje poti v Marijinej Celji l. 1907. Ker nas je ta v Celju prav mnogo pobohni romarjev in romaric, kateri bi radi zopri obiskali Marijino Celje, pa nimamo ravno preveč denarja, se obračamo tem potem javno da podjetnika na romarske vrake, vid. g. Španka Martina Medveda v Laporju, naj akrene, da bodo vasilj v Celju v An-Seewiecen in naj računi samo 10 K 78 v kakor poprej g. Gajšek v Politanah, da ne bomo še posebej plačovali za vožnjo v Maribor blizu 5 krov! Oblikujemo na, da se nam bo toliko oglašalo, da bo že kaž krons ostalo v poblene nameze in večjo čas bojko. Zdečo se nam je tudi čeduo, da računi g. Španak od Špinifelds a K 80 vin, dočim je računi g. Gajšek K 24 v in na to je še ostal lep dobiček. V „Slov. Gospodarje“ je dal g. Španak Medved osnatis, da stane voz iz Seewiecen do M. Celja K 5; poprej smo se vasilj na 2 do 3 krome. Naj vendar g. Španak ne sega tako globoko v naše molnje; ako bo bolj krščanski z nami, prav radi darsujemo, kak groz na marijacejko cerkev, študiji dajemo, da je tako bogata, da bi lahko kupila celo Sp. Štajersko. Pa v botje čas in na korist romarske cerkve še nekaj izkrivimo! Gosp. Španak premože le enkrat, naj splošta naše Celje in na ne gleda preveč nase, naš dobre delnemu pastirju itak ne more biti do posvetnega blaga, katero je nizve in prazno. Ob enem naš priporovano, naj se spomni tudi sedaj, ko to naredil raduce; in daruje nekaj od tistega dobitka siračom, kater je bajaroval todaj, ko so mu ostale od vasilov na Marijo Pomagaj lepe krose. Primera med obema podjetnikoma romarskih vrak, g. Gajšekom in g. Španakom Medvedom nam kaže, da bole g. Španak Medved kovati iz naše pobotevni kapital, misleč si: kje je klet? Kar tudi mi sploščujem to gospo, mislim, da bi bilo v korist nam pobotevni romarji in romarice, ko bi se še lotili kak drag podjetnik tega dobrega posla, ker je gotovo Bogu bolj vred, če si smogni bratovščko in naseljeno med seboj razdelijo dobiček, mestu da eden vse pogradi.

Celjski romarji in romarice.

— Omajili bodo promet z blagom na dana cesarskih vaj meseca septembra na Korolom na državnik v tudi Jutri Železnicu, ker bodo prevažali veliko vojaštva.

— Za Železnicu Kamnik-Požela je stavil v državnem aboru naši predlog dr. Krek in tovarish.

— Danas naj Štajerski sejem v Težanjih se je v vseh občinah dobro

časnel; mnogo blaga je bilo na prodaj in mnogo domaćih in tujih kupcev. Prodalo se je do 200 glav živine izvez Stajerske po povprečno 80 K za metrski cent štiri vase.

— Naščno ministrstvo je izdalo neve učne načrte za delke in deliklate načinske leže. Ti načrti se zlasti odnosejo na obratljivo in pojedelstvo pri delkih, na gospodinjstvo pri delkih. Veljavni bodo ti učni načrti od letaškega leta 1908/9 naprej.

— Survej. V Pečovniku pri Celju je zmontoval režisor Steble svoji Ženski v. p. posjeti obi roki in je klečal potem na njih, da bi jo s sekiro ubil. Ubog režisor je režil sin. Steble je obsojen k smrtonoči jec.

— Saznajmo vinarake in sadjarake nadraga! Posnati je v „Zadržage“. Kužnico, katero polije „Zadržana zvezca v Celju“ na delo nastoji, priporočamo vsem »vinogradnikom in sadjarjem najtoplje! Tako koristnega in tako lepo slovensko pišasnego gospodarskega beriva ni dobiti tako lahko!

— V Petrovčah dobe novega nadaljnjosti, z. Ljudevitja Černeja, vaduškega učitelja v Mariboru.

— Sokolska slavnost v Žalcu dan 4. avgusta. Vezita dva posebna vink: iz Celja v Žalec ob 11. uri 15 min. dopoldne, iz Žalca v Celje ob 1. uri popolnoči. Ob pol 12. uri dopoldna je mestniček gostor pri Hodaču (neprisiljen obred). Ob 1. uri popoldan slavnost sprejem in postavljaj na kolodvor ter nato pred občinsko hišo. — Po postavljaju se vrči slavnostno razvijite zastave v dvorevoredi sredi Žalca. Kumica nastavi je blagorenje gospa Ana Robleka. Nato spreved po trgu Ob 4. uri popoldan javna teleovdava in ljudska slavnost na vrta g. Robleka. — Bratska sokolska društva - so načrtena, naj čim hitreje izpolnijo in vpolilje vprašalne pole. — Društva, katera se žele udeležiti slavnostnega zabijanjšči fréblier, naj to čim preje naznanijo. — Žalak in okoliški Slovenci prav marljivo pripravljajo za ljudska slavnost.

— Bratom članom graškega Sokola. Dan 4. avgusta t. l. razvije Sokol v Žalu svoj prapor. Ob tej priliki priredi javno teleovdavo in veselico. Graški Sokol sklenil se je to slavnosti udeležiti in pri tem potom svoje brate člane, naj se podajo imenovanega dan bodisi v kroži, bodisi v civilni obliki kolikor mogoče Številno v Žalcu. Iz Celja vozi na dan slavnosti poseben vink, ki pride okrog polnčneva v Žalec. Tam se vrči nato skupni obred. — Osi člani, kateri se udeležijo proti vaj, naj pridejo, če mogoče, že zjutraj v Žalcu, ker se vrči skupina na proteste vaje se ob pol 12. uri dopoldne. Teleovdaci se skupnega obeda ne bodo mogli udeležiti.

O d o r . — Umari je včeraj popoldan g. Martin Razboršek, veleposetaik in goščinčar v Arji vasi pri Petrovčah. — Umari je danes gospa Dobnik, veleposetaica v Konjicah. N. v. m. p.!

— Novocerkhev pri Vejsniku. Po dolgem času poročamo lahko zopet nekaj veseloga in častnega za nad kraj. — Osnavoval smo si protoklo ne delje potarne brambo, ki je pristopila vsevi slovenskih potarnarjev bramb v Žalci. — Nasprotniki, ki so vedno marljivi pri delu, da se gre delati proti slovenskemu ljudstvu, da je treba ljudi navajati k nemavnosti, so seveda tudi pri nas postavili res, da bi nam vasilii nemiko potarne brambo z nemiko komando. Pa ni bilo in ni šlo, ker smo Novocerkvenčani dovolj pomati možje in vemo, kaj smo — da smo Slovenci in da mora tudi naša potarna bramba, ki smo jo ustvarili v ljudsko korist, bitti pri domadi slovenski svetni potarne brambe v Žalci in se pri nemikih

zvesi v Gradiču. — Tu je nad dom in nadle srediske, ne pa v Gradiču, tam gori naj delajo Nemci kar hodejo — ta pa si posmagajo sami brez njih, karor bo nam prav in nam koristilo.

Vsa čast narodnemu Španetu v Novocerkvi, okrajnemu odboru narodne stranke v Vojsku in vzem potarnarbih bramb v Žalci, da so se tako zavzeli za blagor in čast slovenske Novocerkve. Ved domačev.

— Iz Vejsnika. Kakor smo te potrčali, priredi v nedeljo, dan 28. t. m. ob pol 4. uri popoldne takajšnjo, po doligih letih zoper oživljena podružnica družbe sv. Cirila in Metoda ljudsko veselico s prijaznim sodelovanjem imarskiškega povezka društva. Na sprednju je petje, tamburjanje, tombola, kaljiva pošta, konfeti, igra itd. Član „Prevereto“ Ivan Prekersek, predava o pomenu naše sloške družbe.

Ker so podobne narodne prireditve za naše leže razvijeno in zapravo življenje, kakor je v Vojsku, velika pomena, priznajemo, da nas v obližnjem letuščku občinko pri tej priliki nasi sezdevje, posebno še Coljani in napravijo najhen izlet v Vojsko.

— Prepreči. Zadnjo nedeljo zvečer so se stegli fantje v vojniški „kavarni“. Eden izmed njih je napadel z nočem celo posetnikom „kavarni“. Vod fantov, med njimi Stepiščka, Crneca, Stropnika in Krešnika, so orotniki že zapri. — Tudi v Gaberiju sta se stegla dva fanti v neki gostilni najprej na „Ivan“, a ko je hotel nekdo pomiriti, je dobil za pomirjevanje pladič z nočem. — Naj bi sodnija take razgrajate potestno občindila.

— Iz Šmarja pri Jelšah. Posojilnica je prodala Ivana Habjana, najdi nosilcerja in krmarja v Celju, pri Jelšahovo znano gostilno v Šmarju s posetnikom vred. Ker je kucek Slovensec in ima prodajalku predkušno pravico priznovanja, je ta valna postojanka na vsej osigurana narodnim rokom.

— V rokajki občinko so se zadeli travniki modno snuti. Nekdo je s krampon zemljo malo prerahljal in nadej vse polno ogrev. Dočink je menjen, da so ti ogreti vratok načinjen v pozivju v graških listih Stajersko knjižnico družbe, naj odpolje kakrški strokovnjaka, da bo travnikle preiskal.

— Slovenskih gradov. Nali „katališko-narodni slovenski drahvalki in posvetni „rodoljubi“, kakor se dranejo imenovati v „Slov. Gospodarja“, imajo, ako sodimo po njih določih v — nemških „Stimach“ v Mariboru in „Sl. G.“ to-le vrhovno geslu: Raje k nemavnosti protestantski ali liberalci, samo k — Slovensec ne, in sicer za to, ker je pristal narodne stranke! To mislim, govori se na „rodoljubje“ imenovanju gospodov dovolj. To bodo tudi naše knežičko ljudstvo podčinili, kje tice njegev najhajši — narodni sovražniki.

— In Konjice. Naše konjiško kramščko katoličko politično društvo pooblikuje in cepi diako nedeljo za nedeljo, svojih pravih nalog, ki ga dragajo takoreko v nos, pa ne vidi. Povabilo podlance Pileček, da sendaj stražični knesom v par miznatih zlate gradove v obliku, zamsodi pa medre, da se ti gradovi kaj lahko poderejo v nit. Hvaliti se pred postolički, bi berjelo samo „Slov. Gospodarja“, pač ni teško. Če se s tem uničejo zapanjanje v poslaniku delovanje sploh, kaj jim to mor, trenutno zavdušenje in trikratni „dirvi“ jim zadostuje. Nad vse potrebo so jim zdi seveda tudi glosavati za skrajšanje solstičnega poška. Še bolj potrebno pa izreči nezaspaico poslanca, ki ga niso volili in ki ga le vedenoma ne poznajo ne. Prihodnjih morda se bodo od njih kitajski cesar nezaspaico s pozivom, da odloči vladlo. Hinavci! Cemu razobčate trobojnico pri svojih

zborovanjih! Zahlevati na primer dvojdenčni počitni pečat in napis menda po valom znanju ne spada v delokrog političnega društva! Pa naj se politični napredki Slovencev, torej jih počita nič manj! Ali res čakajo, da bodo moralni zasebniki skratiči opraviti ta maledet, dejprav bi bil aspek potem dvomljiv? Pa bodo rečki naši politiki, da je to malestvo. So res tako stvari slovenskočudovitosti? pa izrazimo jih, ali bi se jih naši vratni zaspravili, da hočemo, da nas tajci spoštujte.

To je ena staja, ki bodo v oči vsakemu Slovenscu, le našemu političnemu društvu ne. Da je pa požle za narodno delo v Konjicah občinstvo, mi bodo pač vsekakdo verjet. Ce se pa politično društvo nadeloma inogibje našodni zahtevam, katere bi odobravali Slovenci vseh strank, potem pa naj ima tudi pogum to priznati! V tem sledišču me pa tudi odrekamo pravico posluševati se slovenske trobojnice.

Clara pacta, boni amici.

\*) Žalbeg, da obstoji vas naše jaros in zasebni življenji in samih takih „malestiv“. — Priz. ureda.

— „Stajerčki“ dopisnik. Iz kakihkoli vrst jemlje ptajška canja svoje ljudi, se vidi in tega, da je dan 25. junija pred okrožno sodnijo mariborsko občino Judo Marvin iz Lokavcev pri Ljutomeru zaradi budodobleta goljufje in 6 mesecov tedko jeb. To je tisti mesec, ki je svoje čase pisal moj Nemci potencialno prijavljeno dopis v „Ptujskemu Stajerčku“ in kateri je posmej z hitem napadel odvetnika dr. Grosmanza. To je že druga njegova obeseda zaradi budodobleta goljufje.

— „Stajerčki“ uredniški Lihart bil je dan 25. t. m. pred okrožno sodnijo mariborskou na točko Horvata Vinčičnega in Hočkega Poborja obsojen po § 402 h 2 in 20 krov globi ali 3 dni zapora in plačilo stroškov, ker je v svojem lističu tožnika pozval s hodočasni: „Poj, luhalk!“

— „Budučnosti“, sklad. ter. društvo ima v soboto, dan 8. avgusta v „Narodnem domu“ v Ptuju ob 4. uri pop. svoj VI. redni občni zbor s tem-je spredom: 1. Članček napisnika. 2. Porodilo odbora. 3. Volitve. 4. Evtualnost. Vabljeni so vsi tovarši visokočolci iz Slovenske, edi in needi, k uspešnejšemu obisku.

— Učiteljska mesta. Razpisano je mesto nadučitelja na Štitarskev v 3. pl. rnar. stojedi Šoli v St. Janu na Dr. p. (predlaganje do 20. avgusta) in mesto učiteljev na petrasredni v 3. pl. rnar. stojedi Šoli v St. Jurju v Sl. gor. (predlaganje do 31. avg.)

— In Ptujšek pri Ormožu. Pred kramponim se so pri nas vrčile občinske volitve. G. župan je sicer to na deski z opisom nazzanih, vendar pa niso vedeli vsi volilci, kdaj bodo volitve, ker je županova hiba precej z poti. V prejšnjih časih so se volitve nazzanih tudi natemšen potom. Zakaj se to lotes ni segidlo? Dobro bi bilo, aki bi se tudi nazzanile s kakim rezultatom, ker to bi bilo nabitko kje v spodnji vasi. Občinske volitve so tako vrčile na občane, da bi bilo želeli volitve običaste. Kakor čajem, je da radi volitve neka pritočijo na okrajno glavarstvo. — Že enkrat je očitala „Domovina“ gospodu Županu, da izdaja nazzike „certifikate“ — in vendar se to je večino godi, kar slovenskemu znacaju palenske občine vendar ni na korist. Čemu bi pijuvali v lastno skledo? G. Župan je bil in bo smržal trden narodnjak, zato ke tudi opustil to navado, kar mu bo sinalo le v čast.

— V Stajerskih pri Mariboru je sekal delavec Bibič pri posetački Boiloglavci drva. Po nerodnosti mu je padla sekira na nogo in mu jo je skoro razceplila. — V Stajerskih pri Mariboru je sekal delavec Bibič pri posetački Boiloglavci drva. Po nerodnosti mu je padla sekira na nogo in mu jo je skoro razceplila.

— Admontskim abtem je izvoljen pater Schlamadinger. Samostan ima vinograde, tudi po Slov. guricah in so vasi kmetje vino, ko se ni bilo želenice v daljni Admont na Zgornjem Stajersku.

— Samozem. V pondeljek se je nevarno obstrelili trgovec Vidovič iz Dornove pri Ptaju, ko je medil v Radec. Pejali so ga v mariborsko božičnico, pa je to izdiknil na Bobovi blizu Hoč. Zadaje dan je vodil jako čadno, zato malično, da se mu je zmetalo.

— V Franciji je splošna posetačka hči Iv. Božjak fonda v vodi in umrl. Dekle je baje to storilo radi neuredne ljubezni.

— V Opštini so ustavili nemštarji „občinsko posojilnico“. Pravijo, da hodejo ljudstvo „osrovoditi“ iz oblasti slovenske posojilnice — da bi ga dobili potem v svoje krempje.

— Kaznovana podčastnika. Dotična podčastnika v Dan. Novem mesta, katera sta z nedovoljno tripljenjem gnala dragona. Samita in Gradič v smart, sta dobla po 4 mesece najstrojje ječe. Preiskava se je nadaljajo in bo kaznovanij še ved drugih. — Prav tako! Ako se bo tako rigorozno postopalo bodo vendar enkrat prejnjale surovosti po vojnikih, katere so v mnogih stajah prave matilice za naše faste.

— Ogred na travnikih. Svoječasno so učili ogreti ali Etčine rjava kroha (Microloncha vulgaris L.) cevi travnikov v trentaki občini Tolminške okraja na Gorilskem. Takrat je izdal c. kr. knetijsko kemično poskuševalnico v Gorici primeren pouk, kako učivati to ibo in ga je razdelilo med knetovce. — Ker se ti ogreti Mirijo na Krajanščaku in tudi v regalškem okraju, bi svetovali primadetin, naj se obrnejo na imenovani zavod v Gorici, kateri jim bo gotovo dodelil navodilo poskuševalnico.

— Predor skozi Turje je bil 21. t. m. dogovorjen. S tem je zvezno Korisko s Solonograškim. Predor se predčela pri Bockstainu na Solonograškem in se konča pri Malci in na Korolčem. Dolg je 656 metrov, to je skoraj pol-drugo arko boda. Predor se zadeli na občnih stranah kopati 1. 1901.

— Sr. Jurij ob Štavariču. Takoj je bralno društvo priredil povoden 20 letnico svojega obstanka dan 4. avgusta veliko ljudsko veselico s sledenim spredom: Ob treh na Maudovem vrtu: 1. Fuersterjera „Planinska roča“, med. zbor; 2. boddna društvena predčedila; 3. Spindlerjeva „Ptujška spomladanska“, med. zbor; 4. slavnostni govor; 5. Aljazeva „Na točino“, med. zbor. — Ob petih v glodalščici uti: 1. Štainerjeva „Na planine“, med. zbor; 2. Martin Krpan, glodalščika igra v petih dejanjih, pri kateri nastopi nad 20 domačih igralcev. — Ob osmih na Maudovem vrtu prosti zabava. Poskrbajo bo, da se slavnov občinsko nadzoljno veselstvo Stregu bodo domača dokleti z dobrimi jedmi in pristalimi pijačami. Za vsebo bo skrbela Kočnatova godba, domači perški zbori, govorniki ... Za odi bo cvetlični stotor, cirkev, kapeljev glodalščik, umetni ogrev 1. dr. Postavljene bodo strelčki, da se lahko elektrisovali, sreda poskušati pri sredolovu, novice bo donosila Šaljiva polta itd. — Vstopače: a) Na Maudov vrt samo 20 vrn. Pri blagajni dobti vsekakdo znak v potrebo vpladljene vstopače; b) v glodalščici: za sedeže 1. vrste (stole) 1 K.; za sedeže 2. vrste (klepi) 50 vrn., za stojalca 20 vrn. Preplačili se kvalevno spremoščajo. Spred je bo izvrsil točno ob dočlenjenem času. Osebni vabil ne razpoljujemo. Ob skrajno neognedem vremenu se vse slavnost preide. K najobčnejši udeležbi vabi odbor.

— „Ljudska knjižnica“ v Mariboru „Narodni dom“ ima svoje uradne ure ob nedeljah od 10.—11. ure in po četrtih od 7.—8. ure. Nova knjižnica stane 20 v, za vsako prečitano knjigo se plača po 2 v.

— Drobne vesti iz Maribora. V mesecu juniju Černoviek na Tegelhofovi cesti je nekdo vlošil v blagajno in odnesel 30 K drahice. — Za občini zbor „Södmark“ se je že ustavil poseben slavnostni odbor z županom Schmidterjem na čelu. Občini zbor bo 8. septembra v kazini. — Nogu si je zlomil krojački pomočnik Peretič, ker je nepravidno presekal nek jarek. — Izgubil se je pečeč Šekol pri 47. poštku.

— Iz Maribora. Novo učiteljske poleg gimnazija je sedaj dogovorjeno. Pridobijeni pondeljak si ga ogleda komisija obj skr. glavarstva. Pošak se bo začel v njem pridobijo šolsko leto, t. j. od 15. septembra naprej.

— Sestavljene vojska. Na polju pri Stenčeh nad Mariborom so nadali zastreljenega vojska. Pravijo, da je dol vojska nek častnik 260 K, katere je imel nekan sanesi. Vojska pa je denar zapravil in se na to ustrelili.

— Slovenska ljudska knjižnica v Mariboru. „Omladina“ poroča: Ravnikar je obhajala mariborska slovenska ljudska knjižnica občinstvo otvorite in te najd lažko s pososo re na lepo uspehe. Zdaj Steje 526 različnih vezank knjig, a se večno izpoljujejo, posebno oddelek mladiških spisov. V prvem letu jo izpodzadje 2385 knjig in nimer 200 poezij, 72 dramatike, 2004 (84%) pripovednih spisov in 109 pesniških spisov. Najbolj so čitali Sienkiewicza, Kornika, Jurčiča in Tavčarja. Knjižnica se je izdačila 297. Velika važnost te ljudske knjižnice se bo spoznala šele po desetletjih: Skoda, da se ta ideja ni izvrnila, se mnogo poprej. Zdaj jo imamo, a potrebovamo vnaprejšnje primerno podporo! Čitateljev, posebno iz delavskih krogov, je vedno več in se v eni urri izposodi navadno nad 100 knjig. — Naj slasiti ti podatki v izpostodo, da se ustvarijo povsed drugi in zaradič izpostavljenih krajik ljudske knjižnice.

— Omurtevi vsemem ostro obsojajo nezaupnično obč. sveta priznaka, katero je dal ta posl. Malika, čet. da dandanesajo ne dela 18. obč. svetnikov javnega mnenja in da morali izredni nezaupnični Malika priznati moččani na javnem shodu.

— Iz Ljutomerja. Že domedaj si je našo Železnico privočil marsikateri Kalivec, in to po pravici. Sedaj pa se je nujop spodl. „Triglav“ slavil. V Melovju se je postavila na Železnico krava in se hoteli bosti z vlačkom. Stroj je zgrabil, nekaj časa vlekel — a vlač bi se pri tem kmalu preverig. Ustavili so vlač, oprostili bojerito krave, katera je svojo dranost platala medva z življenjem in nato je šlo naprej. Na bližnji ajivi je še villo par volov z plagon vred, drate nestreže pa ni bilo. Celji prizor je bil prav primores za „Fliegende“.

— Iz Ormoža. Nakaj „Čitalnici“ se misli, kakor čujem, v tem smislu razširiti, da se bo vredovala za okolišane značilna udinja in bodo lažko zlasti pristopali kmečki fantje, doketa in gospodarji. Ta demokratizacija bo delala „Čitalnici“ ormožki, kateri ima za seboj že marsikatno imenito in slavno predstev, vse čast. Vzameti tega koraka ni niti treba podrobnejše razpravljati. S tem se v resnicu posložijo stiki z Ljutomrom, o katerih se pri nas tako rádo, saj, da le — teoretično razpravljajo. Treba bo dati oznaniti, recimo v nedeljo, da se dobijo v „Čitalnici“, knjige in časniki na posodo

po nedeljah dopoldne od 9.—10. ure. Ljubljana, zlasti vladina, kaj radi čitajo?

— V Gradišču sta se aprila miszarji mojster Stipovšek in njegov pomočnik Jakopič. Pri nastalem pretegu je ugrinal mojster pomočnik v lice. Obsojen je bil v globo 30 K.

— Namesto brzojavk poštne nakanice. Veliki skupščinski društve sv. Cirila in Metoda posiljajo vsak leto mnogi rođedelj, ki se skupščine ne morejo udeležiti, brzojavne pondrave in voščila. To je za drubo jasno: Jastno, a praktično ni. Vodstvo nasvetuje namesto dragih brzojavk cenjejo poštne nakanice. Svoja, ki bi se morala plačati za brzojavko, naj se rajšči nakake družbi. Kajča čestitka se lahko napiše tudi na nakanico, ki naj se dan prej odpolje na naslov gospoda župnika Ivana Pišra v Bohinjski Bistrici.

— Južna Železnica hoče v najkrajšem času izvršiti tarife za brzojavno in tovorno blago. Tovarodna pogaranjanja so se že vrnila v Železniškem ministerstvu in se bodo se nadaljevala.

— V Gradišču je bil promoviran doktorjem prava z. Iv. Trstenjak, bivši duhovnik, sedaj odvetniški koncipient v Mariboru.

— Diete državnih poslanec. V časnikih čitamo, da se bode zasedanje državnega zborna protigralo do sredine meseca vintorka 1907, toraz na 3 meseca, bodo pa vkljub temi vali poslanici in vsi uradniki državnega zborna ves čas dobivali svoje dijetje. To se pravi, za te poslovne, ko se nič ne bo dešalo, koče vreda poslanec izplačati bližu 1 milijon krov.

Ne vem, ali se je kateri slovenski poslanec že počal z mislio, koliko bi se dalo s to vredno napraviti na polju slovenskega žolstva in koliko pomoci, zlasti slovenščinsku knjoto. Meni se je nekota vasilja misel, da bi bilo smestno, ako bi se vse jugoslovenski poslaneci obrnili do ministarskega predstavnika s prošnjo, naj porabi to vsega enega milijona krov raje v korist jugoslovenskega žolstva. A bodisi da se slovenski poslanci o tem premislijovali ali ne, pričakujemo vendarje od njih, da paklono dijetje, katero dobijo za čas, da državni zbor ne storjajo, nali prepotrebni in prekoristi državni sv. Cirila in Metoda. Vsak poslanec bodo na te trimesecne politične projekti priljubio 1800 K in ker imamo Slovence 22 državnih poslancev, bi dobila družba sv. Cirila in Metoda na ta nadalj nad 40.000 K, torej mesec, s katerim bi se dala eno leto vredovati n. pr. slovenska nizja gimnazija na Korotekom ali drugod. Opomarjam se, da je po dobes običaj pri rođedeljih na Slovenskem že več ali manj edomaden. Vodni odbornikov in ravnatateljev pričasnik denarjih izroči vse nagrade, katero dobe od dotednih denarjev novodov z avto mnogokrat naporne in odgovorno delo, načinjen državnik, slasti državni sv. Cirila in Metoda. Vse slovenske vojlice pa opozarjam, da bi bilo jasno vpravljati svoje poslance, kadar bodo poročali s svojim delovanjem v državnem zbornu, kako morajo opravljati izplačevanje teh djetej in davkov, katero morajo volicci s krvavimi žilji predči, in kako ne porabiti te dijetje, katero so dobili izplačane iz davkov svojih vojlicev.

#### Krovnjedlo.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznamenja, da nekatera podružnice svoje izkaze o denarjih za leto 1906 in poročilo o občinem zbornu še do sedaj niso doposala. Prosim se vijejmo, da to nemudoma stora, ker le na ta način bo mogoče družbinu prisarljati zglasnicu za skupščine pravčno izpostaviti.

— Železnica na Triglav. Železniško ministerstvo je dalo stavbinskemu adjunktu avstro-ogrskemu državnemu řešeniku družbe in privatenemu dočestvu na nemški tehnički v Pragi dr. Frideriku Steinjerju dovoljenje za pravljilna tehnična dela Železnice od Boh. Bistrice na vrh Triglava.

#### Koravelške.

— Vpokojen je ravnatelj gimnazije v Boljaku A. Zeche. Dobil je red Želenke krome trete vrste. Njegova učna knjiga apl. zgodovine bodo znane marmiskoma.

#### Pričesarsko.

— Horlica, kateri je iz kojice streljal in ubil dva izvoldnika, Praznika in Morovgorca v Trstu, so že prijeti v osobi nekega bresposrednika 31 letnega misarja Deltina.

## Gospodarstvo.

### Tržne cene na svetovnem trgu.

Pšenica ograka „nova“ (od reke Tise 79—82 kg K 12/10 do 12/65, pšenica banatska 77—80 kg K 11/60 do 12/10, pšenica slovaška 77—81 kg K — do —, rt in peštanskega kraja 72—74 kg K 9— do 9/25,

ovec ogriki srednji K 8/50 do 8/75, koruzna ograka K 6/80 do 7—, Šladkor češki K 21/50 do 25/15, Šladkor trišalki pili K 28 do 31/12, Spirít (v kompirja) v Pragi K 52— do 51—,

Mast (vinjska) v Budimpešti K 149— namizna stanina K 140—, Kava Hamburg, ordinarna loko K 30— do 32—, realna ordinarna K 33— do 35—, dobra ordinarna K 36— do 37—.

— Letočaja pšenica na Ogrskem. Na dunajski horzi je bilo že 20. t. mes. mnogo vzorcev letočasnih žilnih pridelkov na Ogrskem. Pokazalo se je, da je že v obeh okrajih, v katerih je letočaja letina kvantitativno slabša, že tudi kvalitativno slabša nego je bila lanská. Po vzorcih na dunajski horzi vaga hektolitr letočaja pšenice iz okraju ob Tisi, iz Basata in Bačke po 72 do 76 kg navadno pa 80 kg. Tisti se je, da se bode kvaliteta vedno podaljševanja vremena poslabšala. Uzorci slovenski so bili jako lepi. Slovensko, kompirski komitet in molonjski komitet bodo imeli kar je za kvalitete in kvalitete tice tako dobro letino. Podobni so uspehi letine rizi. Uzorci rizi iz peštanskega okraja niso tako dobri kot lanskí in prejšnjih let. Devedeset vreme na časa letne je kvaliteto rizi podaljševalo. Po vseh poročilih uradnih in privatnih soditi bodo dale letočaja žetev na celotnem Ogrskem skupaj 32 milijonov hektolitrov pšenice. Valed tega se razvidijo na budapestanskih trgu zviline cene. Mnenje je splošno, da bodo se pred zaključkom kampanje potrebovati visok pšenica, ker z domačim pridelkom ne bodo mogeli pokriti potrebo.

— Turščica je v nekaterih krajih slabša, v zadnjem času si je valed dejja opomogla ter je prizakovati dobro lotino, v nekaterih okrajih celo prav dobro. Cene turščice pa so na horzi v Budimpešti poskokoča, ker so je prodala precej velike množine na Šebešu in na Rumanijo in ker je bila cena bilo sploh prenizka.

— Pridelek parvole v srednji Kini je valed neugodnega vremena v nevarnosti.

— Nova tovarna na straži. V Zagrebu osušuje novo tovarno za stroje z delniško glavnico 400.000 K.

Podjetje bodo nosilo ime: „Prva hrvaška tovarna za stroje in livanja v Zagrebu“. Med snovatelji so: Živenska banka v Pragi, M. Walter, cukrovnik v Lovrencu, B. Novák, nadžensir trdive F. Ringhoffer v Pragi in I. Janatka, general. direkt. delniška tovarna za stroje prej Breitfeld, Danč in drug. v Pragi. — Koliko domačih in jugoslovenskih udeležnikov je pri tem podjetju nam ni znano.

— Lloydova naročila na Angleškem. Lloyd je naročil na Angleškem dva parnika za brzo vožnjo med Trstom in Dalmacijo za skupno ceno 3 in pol milijonov krov. To naročilo je Lloyd oddal v tujino, ker se upravljanje boljše in hitreje zvene med Trstom in Dalmacijo ne da več odklati. V bodoče se bodo dajala naročila v tujino samo pod pogoj, katere bodo določili industrijski svet.

— Državni obrt svet bodo štel 68 članov, katere bodo deloma vojile obrtnike korporacije, deloma jih bodo imenovalo trgovinsko ministerstvo. Obrtni svet se bodo pečal z zakonsko-dajkimi, administrativnimi in organizacijskimi stvarmi, dodan mu bodo še drugi odbori, ki še sedaj obstojejo v trgovinskem ministerstvu ter se peča s povzdigno obrti. Vlada čaka še na poročilo in strokovnjaka mnenja obrtnih zborov ter se nadeja, da bodo obrtni svet s letom začel delovati na korist domačega obrti.

— Veliko vina bodo imeli letos na Gorilščem, zlasti na Vipavskem. Nekateri vinogradniki pravijo, da se niso nikoli videli tako lepega grozdja kakor ga imajo letos. Okrog Gorice je videti že prvo zrelo grozdje (rasli črni burgundec). — Pač pa ne bo na Gorilščem kompirja.

— Prodaja cvetline v Parizu. Tam se proda na to za prilično pol-drugi milijon krov 30 milijonov vrtinc. Za 2 milijone krov prodajo klinčkov in za pol milijona krov vijolic.

## Svetovne vesti.

— Se si povzd jednaki! Utoljite Sedilja v Chomotovi sta denguirala tamkajšnji kaplan in klerikalni nadučitelj iz političnega nasprotiva, če da je pred dvema letoma razbil v žoli cesarja. Učitelj je bil oproščen.

— K smrti obsojen je bil ameriški odvetnik Hoza v Karlsruhe na Bavarskem, ker je umoril svojo tačo gospo Molitor. Ko so poročniki razumeli obsodbo, je demonstriralo več tisoč ljudi pred sodiščem proti razsodbi. Morali so poklicati vojaštvo, da je razgalo množico.

— Potopljen se je v Tihem oceanu „Columbia“ in 150 potnik. Rešilo se je le nekaj oseb.

— Cerkveni repar. Neki Mariborčani, Alojz Pichler si je izbral cerkev za svoje tatinako „delovanje“. Opremljal je cerkev v Gratweinu in Mariabühl na Dunaju. Pred kratkim pa se ga prijeli in zaprl.

## Društvene vesti.

— Bralne društvo v Pečinjih pri Ptaju priredi v nedeljo, dne 4. avgusta v prostovigl. g. Karola vnačico s italijivo igro „Trigl. titki“ z tamburinji in pončnim predavanjem; začetek ob 3. uri popoldne. V sladkem slabogu vremenu pa prestvari vodilca na prihodno nedeljo t. j. 11. avgusta. K običajni udeležbi vabi prav vijudno odbor.

## Listnica uredništva.

— Matematika: Za poslano pismo hranil. Porodilce o veselici po mojih to delih ali drugim. — Strateška: Hriva se dolep; star je tako velik, da se ne sakri prav; se dašča je bilo sploh prekazan.

## LISTEK.

## Sekolski dnevi v Pragi.

Misli so slavnostni dnevi V. vseokoliškega zleta v Pragi, v mogičnosti, srečanih akordih so izveneli. Malo je momentov v človekem življenju, ki bi imeli tako globok učinek, ki bi tako personalizirali in dvigali v samozavestni nači dole, ko sekolska manifestacija, ki se je prav kar odigrala v Pragi pred očmi celega kulturnega sveta.

Mehka je načina slovenska narava, človevni smo, in postra slika bajsih slavnosti je sile upivala na naša srca. Res, v takih trenutkih, kakor je bil nastop nepreglednih vrst pri prostih rajah, ko se je vila ručna reka slavnostnega spredova med stotisočno množico navdušenega ljudstva po okrašenih sličicah zlate Prage, ko se je odigraval pred nami boj znagorite češke basutice rojake pri žabovem turnirju, v takih trenutkih se dviga naš ponos, osebitno na naše dne in ni nas sram solz radosti in veselja, navdušenja in samozavesti.

Mlada, prožna telesa stojijo pred nami kot kipi, bliskajo se v solnca reke in morje ljudstva obrobila v slikovitem okvirju to imposantno sliko. Stotisoč rok plaska, stotisoč gri pozdravlja navdušeno, in vzrušeno. Človek napena oči, da bi na vsak gib ostal globoko v spominu, srce se odpira utisom; celotni sliki se udajemo in vsako posameznost bi radi videli, bojimo se in dal nam je, da bi nam le najmanjša malenkost neopažena ne ostala.

Na kratko naj skušam opisati najlepše momente iz te pomembne slavnosti, ki je daleč presegala po obsegu, kras in vzrušnu redu vse dosegajo sekolsko slavnost.

Ninam namena popisati krasno slavlje podobro, zdi se mi to tudi skoro nemogoče.

V. vseokoliški zlet v Pragi je bil to; I. vseokoliški zlet se je vrnil v Pragi leta 1882 pod vodstvom očeta „Sokolista“, dr. Miroslava Tyrka. Slavnostni odbor je priredil šest tednov pred slavnostjo nekak uvod k sekolskim slavnostim. Provozajale so veje vseh petih zletov, videli smo kako se je vrnil razvoj v telovadbi, kako se je šlo redno k težjim bolj komplikiranim vajam.

Na prvem zletu v Prago je vadilo prede vaje 720 telovadcev, na drugem (1891) 2734, na tretem zletu 1892 l. 4287, leta 1901. na četrtem zletu 6000 — na letosnjem petem zletu 6064 telovadcev. Tako se je razvijalo češki „Sokol“; to številke nam jasno predstavljajo njegov razvoj. Vedno težje dovršeneje preste vaje, ki najlepše kažejo višek telesnega razvoja, kažejo napredok sekolske tehnike.

„Češka Obec Sokolska“ je vedila priprave na zlet; v njej so združene vse češke, moravske, sleške in rakouske župe, županji so včlanjena posamezna sekolska društva. V. „Č. O. S.“ se je osmara slavnostni odbor, ki je stal že z 200 delavcem, najboljših in najbolj verižanih, na čelu temu odsek je stal dr. Scheiner, starosta „Č. O. S.“ Ta odsek se je delil v več podoborov in odsekov. V obeskih prestorij sekrtov pisara se je že pol leta marijivo in vsestransko pripravljalo na zlet, vsak večer so se vrnila posvetovanja. Rezultate ogromnega, napornega dela smo gledali v slavnostnih dneh. Mnogo energije, discipline, deha in premiljenosti leži v tej imposantni sekolski manifestaciji.

Glavna slavnostna dneva sta bila sobota 29. in nedelja 30. junija. Za prvi dan poprij so prihajali gosti iz vseh krajev slovenskih in Slovancem približnih dežel. Posebno pa je bilo živo na kolodvoru in v prakih ulicah v potek. Poseben vlek je prihajal za posebej vlačkom, neprugedne vrste češkega sekolskoga se bittel v „matična Praha“. Ta dan so prillj Francozzi, Slovenci, Hrvati, Rusini in drugi.

Slavnostni sprejem na nas navdihoval, tisoča možica je z radostjo pozdravljala prihajajo in prijetljavo svoje goste. Posebno divljivo in burno so bila sprejeta društva iz narodno eksponiranih krajev. Francozzi so se priprejalo navdušene ovacije; „vive la France“ je donelo po sličicah. Iskreno so bili pozdravljeni zastopniki Ljubljane, slovenski in hrvaški poslanici. Pozdravljali vočeri so se priprejali dolcem, krasna, bajno lepa je bila beška noč na Vltavi, v stotisočnih farnicah je bilo obredje razvilitveno, ko grad iz davne priprave se mi je zdelo „Národní divadlo“ čarobno razvilitveno na vitavskim obredjem.

To gledališče je ponos Čeha. Koma je bilo otvorenje, je pogorelo, narodna potrditvenost pa je obhajala svoj triumf: v par dneh je bila podpisana sveta za novo, se krasnjeje gledališče. Med nekdanimi farnicami ob prijetljivih zvoki čeških melodij se je istala postra možica po vlačnikov otokih: videl si najrazličnejše narodne noše, čul vse slovenske jezike v vsemi radostni družbi. Umetalni ogonj in regata na Vltavi je bila nad vse krasna. Najkrasnejše v Pragi je pač to lepo, moderno obreje, veličasten j.: od tod pogled na staroslovne, kraljeve Hradčane, ki se ponosno dvigajo nad Vltavo, lep in znamenit je Karlov most, mnogo veselih spomenov vede Čeha na te ponosne stavbe: zaveda se svoje sile in svoje moči. Ted so gospodarovali domaci češki kralji; iz Hradčanov so kot nemški cesarji posiljali svoja povelje v svet. Pod Hradčani so razstesa Mała strana, polna agujovinsko znamenitosti z umetniško dovršenostjo stavljenih palac; najlepšo resenšano najdeš tuška.

V dvorani Šofinskoga otoka, ki stoji Pražanom za eliti veselice, je „Č. O. S.“ pozdravila doble goste.

Ljubka in polna krasnega razpoloženja je bila ta overter k slavnostnim sekolskim dnem.

Ob pol 12. dopoldne se je Sokolstvo poklonilo manom svojih velikih moč Fügnerja in Tyrka. Na Oktokem kopališčku za Kraljevini Vinogradki kaže visok obelisk na kojem počiva sokol, mesto kjer spira ti dve zlati doli. Prijerčan in gulinj je bil priz na grobu — zvezne so polagale vence na grobu.

O tekmi vrst in posameznikov in o mednarodni tekmi nam naj poročajo temeljni strokovnjaki v „Slovenskem Sokolu“. V soboto dopoldne se je vrnila javna telovadba na letenskem telovadišču.

Na prostorni ravnini na Letali nad Vitavo poleg Hradčanov je bilo telovadišče 130.000 m<sup>2</sup> je moral ves prostor, podolgovat štirikot. Na vzhodni strani so bile ubodi, na vsemi strani stolp: Fügnerjev in Tyrkov, na sredini je bil prostor za godbo, izvrstno akcijsko urejena škola. Na nasprotni strani so bile tribune; nad lobami na najvišjem mestu je imel tehnični rođaj celega zleta, voditelj čeških telovadcev, načelnik „Č. O. S.“ dr. Jindřich Vaníček svoje mesto. Iz tega mostka je dajal povelje, ob levih in desni sta bili tribuni za predstovljanca. Na južni in severni strani so bile tadi tribune,

takoj so bilo nameščene tudi zletove pisarne, pošti in telegrafski urad in drugo. Na južni, severni in izhodni strani so bile prostorne garderobe za telovadce. Celo zahodno stran so zavzete male gostilne, kavarne itd.

Da, veseli in postra je bila slika, ko se je ta velikanski prostor napo sil, če 100.000 gledalcev je bilo. Slikovite narodne noše, redede aranje „Sokolov“ so menjavale z elegantsnimi toaletami, pripravljeni delavci in visok gospod se je veseli krasili sekolskimi dni in Pragi vidi smo tudi uniforme, uvedeno se je pozdravljalo zastopnike tujih narodov. Najprej smo se divili krasnim moravskim narodnim plesom, izvajale so jih moravski „Sokolice“, za tem so nastopile vitek Amerikanke z prostimi vajami in plesi. Nato so telovadili tudi gosti, za temi slovenski.

Najkrasnejše so bile pa proste vaje. Vaníček da znamenje in od obeh strani korakajo v 32 tero stopih „Sokol“ k prostim vajam, plekanje, sede prenehati, navdušenje je vedno vedje, v najzornnejšem redu so vriši rejalski nastop; še stope telovadci razvilitveni vrak na svojem mestu v črtah tečne ravnih stoj na pred nami 8063 telovadcev; takega števila se že ni doseglo nikdar in nikdar še niso bile vaje tako komplikirane, kot vaje V. zleta.

Godbja zaigrala in fino z eleganco se gibljivo ta prosta tlača, direk pogled je to, ni ga morda gledala, ki bi na ob krasnem pogledu ne igralo arce veselja, radosti, navdušenja. Videti je troba tak prizor in človek ga ne pozabi nikdar.

Neko je se temnito, prijevale se je k nevihti, ko se nastopalo telovadke. 3000 „Sokolov“ je prikoračalo na telovadišče, v vzornem redu so se razstavili. Stroše so žigale, vsak čas se vili pohoda. Krasna pogled je bil: na visoki tribuni je stala predstovljanca, v ozadju temno nebo nad oknini v solnčnih zarkih zlatem pesu, strele žigajo, teleske kapljice padajo, v najhujši svitki stope te janakije skaka na svojih mestih, da jih tromba, da znamenje na odstop. Neispravna novinka je hitro skončala nobotno slavlje.

V nedelje dopoldne se je vrnil slavnostni spredvod vsega sekolskstva pred mestno hišo. Na Kralj. Vinogradih, novem, modernem mestu nad Prago, se je zbiralo Sokolstvo. Po Vaclavskem trgu se je vil spredvod preko Příkopov na Starostenstvo trga. Vaclavski trg je pač eden največjih trgov, kar jih imajo nača mest; koncem trga na višini stoji manj češkoga kraljevstva. Pred mestno hišo se je zbiralo Sokolstvo. Dve ure je trajal spredvod, neprugedne vrste slovenskega Sokolstva in tajih gostov so korkale v spredvodu, če 16.009 „Sokolov“ je bilo v slavnostnem spredvodu. Ta navdušenost in neumornost občinstva, ki je od zatraj že čakala, da bi video svojo paradno vojko, mo je skoro prementila.

Pred mestno hišo na starostenstvu trgu se je zbiralo vse Sokolstvo, zbirali so gestje iz tujine, na tribuni je čakal spredvod župan prakzi, zastopniki slovenskih in tajih mest, zastopniki slovenskega Sokolstva in tajih telovadišč zvez. Takoj sta čakala na slavnostni spredvod, tudi češka ministra Pacaka in Forta in veliko čeških poslancev. Starosta „Č. O. S.“ dr. Scheiner je poklonil imenom Sokolstva Pragi, odgovarjal mu je prakzi župan dr. Grod, nato so dedilare vrste Sokolstva pred časno tribuno. V posredovalni dvorani je pozdravil dr. Grod zastopnika Sokolstva, Slovanstra in drugih prijetljivih narodov.

Ta mestna hiša je polna zgodovinskih spominov, polna zgodovinskih dogodijev, ki se tokaj odigravali; takaj je tudi znana starostenstva era: vsako ure se pridejo priklanjati spostoti.

Popoldne smo šli zapust na telovadišče; prav lepi so bili moravski narodni plesni. Sploh smo opazil, da so nam Čehi nadili na tem retu mnogo narodnega; Čeh skrbi za svoj narodni zavaj. Pri nas se ne zadržujejo bri-gamo boro male.

Na to se so vršile zoper proste vaje, nebo nam je bilo milje, ko prejšnji dan, nastopile so telovadke, ki so bile burno pozdravljene.

Na večer se je vršila ljudska slavnost na ramstavišču.

V pondeljek smo gledali sekolsko konjenico. Na to se je vrnil žabov turnir. V torek se je priredil izlet v Turnov, ki ga imenujejo češki raj. Dve in pol ure smo se vozili z bračnikom severovzhodno preko Miade Boleslave v Turnov. Lepi in romantični so kraji v turnovski okolici. Ta izlet je zaključil sekolsko slavnost.

## Dopisi.

## Mudi gresh.

(Dopis z dečko gospodi v mestih in na kmetijah v premišljavanju.)

Kar mislim poročati, se sicer ni zgodilo v kakem skritem kotu naše domovine, vendar pa čutim potrebo, da zberem in ovestim nekaj značilnih činov naše „narodne“ inteligence, posvetne in duhovske, ki sicer pridno pondarja svoje narodnaljstvo na shodih in veseljih, pa nideš ne stor, kar se je že neštevilnokrat pribilo. V zadnjem času si je sicer ustavila posvetna in duhovska inteligencija vsaka svoje stranke, toda na dobre uspehe moramo še čakati in bomo še čakali, na to nam jasnoči razmere v Celju in Mariboru. Celjski „Narodni dom“ ne vrši svoje naloge, kajti velike ljudske veseljice, predavanja, posušna zaborvanja itd. se le redkodaj prirejajo.

Ob takih izrednih prilikah vidis pač v „Narodnem domu“ preproste ljudi z dečeli in iz mesta, na narodnih veseljih jih pa nademo pogrešati, ob takih prilikah ostajajo meščanski krogri lepo med sabo. To je bilo pred leti morda umiljivo in odpustljivo — danes pa, v dobi demokratizacije vsega političnega in kulturnega življenja je to neodpustljiv gresh, ki se bode nad nami brido misleči, ako te znotre ne spomnimo in je kmalu in temeljito ne povravimo. Dolžnost narodnega razumevanja v Celju je, da na stežaj odpre vrata „Narodnemu domu“ kmotom, delevcem, obrtnikom, trgovcem, naračaju vseh slojev in strok, da vsem poskrbi za pouk in spodbude k boljšemu življiju, uspešnejšemu delu, tako da se bode vsak četil navezanega naaj kakor na svoj duševni dom, v katerem najde vsak čas dober svet, bedrič, pouk in razvedrilo.

Težko je ta naloga — pa spomniti jo moramo kakor so jo drugi narodi v našem pojedinosti spomnili — sicer ne obstanemo v horbi za življenje z našimi ne samo mogičnimi, ampak tudi delavnicimi in prosvitljivimi nasprotniki.

Mogode pa poreči kdo, da je pa vendar Celje samo, posebno pa je okolica zelo probajena, mnogo bolj, kakor recimo v Mariboru. To pa ni toliko zadnega razumevanja, kakor produkt razmer. Celje leži v gmoču močni in že radi tega zavedni Savinjski dolini, odkoder se rekrutirajo načni slujni mestne prebivalstva. Naravno ne čutijo mladi, v mestu prihajajoči ljudje med

Nemci taje in se družijo med seboj, kar je posebno laško, ker je mesto majhno, in treba bi bilo samo enega delavnega človeka, da jih je zdržil še tesnejše v Sokolu. Danes pa tudi to ni dovolj, kdo skrbi, kdo misli na delavsko društvo?

Da imamo v Celju nekoliko narodnih trgovcev, nam koristi v toliko, da se ne porabi toliko slovenskega denarja v naših škodljivih svrbe, pa tudi v tem, še ni sistema, ni organizacije, ne na strani trgovcev, ne na strani odjemalcem.

Da pozabljamo v svojih strankarskih bojih na narodne nasprotnike, nam kaže zadaje premiranje v Žalcu. V narodnem Žalcu se je govoril po premiranju dolg nemški govor, ki se je pa le nakratko približno poslovenil. Med "Hoch"-klici našemu cesarju se je slišalo le kakih pet "Ahoj". Če bi se šlo pa proti Slovencem, ki so drugega političnega prepričanja, ta bi se pač dragače postavili. Pa naj je že celo na lanskih skupščini hmeljarskega društva govoril g. dr. Bergmanns najprej dolg nemški podraznični govor, nакar je zborovanje zapustil. Se le po kontanem nemškem govoru je izpregovoril gosp. Petriček nekaj slovenskih besed v pozidru. Proti tem gorotsastnostom so nemški napisi v Žalcu samo malenkost. Če potrebujejo vse žalčani toliko nemščino, ničča, da so si tudi Polzelaši hoteli ustanovali nemško žolo, kar se je preprečilo le z velikim naporem.

Pred kratkim so pripredili narodnjaki v Kaplji ljudski veselico in so povabili Žoltanjsko narodno godbo, ki je pa nazaj grede hajala skozi Braslovče. Braslovčani so si jo pa vkljub temu najeli za prihodnje veselico, čeprav imajo doma dober tambohrški zbor.

Tako je Celje in Savinjska dolina, se slabši je pa Maribor z okolicami. Kako se tam izvaja geslo „Svoji k vojini“? Izjma spoznamo iz tega, da kampus dečku in duhovnika semenišče in stolni kapitel pri nemških trgovcih, ko bi si vendar lahko sami vdrževali slovenskega trgovca.

Pa naj niti za „Narodni dom“ ne poskrbijo toliko, da bi imeli gostilničarja Slovenec. (Kakov je in za neodlivjega vira znano, prevzame 1. avgusta t. i. dobra, naroda gostilničarka gostilno v „Narodnem domu“ v Mariboru, katero točno priporočamo. Op. ar.) Kako skrbi mariborska duhovščina za narodno probejo, razvidimo iz tega, da je ustavnova „katoličko bralno društvo“ v Stadencih med delavstvom, ki je prepojeno z demokratičnim duhom. V mestu samem skrbno zapirajo „Čitalnice“ in „Bralno društvo“ njihim slojem, in dijaki so morali na svoje stroške ustavnoviti „Javno ljudsko knjižnico“ v mestu samem, dragoo pa v Stadencih. V Mariboru ni bilo do leta nobenega društva, ki bi bilo pristopno tudi njihom, šele pred kratkim ustavnovejti Sokol vrnil te prepotrebno delo. Koliko je Mariborčanom mar podrobno narodno delo v okolicah, jasno osvetljuje dejstvo, da so morali letos dijaki sami na svoje stroške napraviti kres. Greh Mariborčanov je težko vedji od greha Celjanov, ker se bodo oni vkljub katolicizmu prvi potopili v nemškem morju, če ne spremene svoje taktike.

**G. kr. sodnija v Mariboru.** Naša sodnija je postalna v zadnjem času zelo čudna. No, seveda takoj bi ravno slavna justica zahtevala za drugimi uradi, če se gre za to, da se sveta pokale, kaka zapo voje po prostorih slavne c. kr. mariborske sodnije. Za časa zadnjih volitve — ne samo dravogradovščina, ampak tudi občinskih — ko so različne stranke bile med seboj ljet boj, takrat tudi naša slavna sod-

nija ni smela zaostati, čutila se je dolgo, pokazati svojo barvo ter jo je tudi pokazala in sicer nemškonacionalno.

Začnimo pri zadnjih občinskih volitvah! Ko je pretela nevarnost, da bi v občinskem svetu „vesnenškega“ mesta Maribor sedeli tudi rudoči, spomina je slavna c. kr. sodnija, da to ne gre, da se mora obraniti „vesnenški“ lice mariborskoga mesta in je v to svrbo mobilizirala svoje čete, da se so iskajajo svojih med-volilcev različno po mestu, na čemer jim seveda „veličastni“ pisarnariki vižji predstojnik France Uresonig. In glejte, trud ni bil zmanj. Ne samo, da so pogoreli socialistični demokrati, to ne bi zadostovalo; zmaga mora biti popolna. In bila je! Na France Uresonig se ni tradil nastanj; kakor vsak delavec, tako je tudi na vreden pčilčnik, in postal je — občinski, kolo, o pardon, občinski svetovalec smot hotel reči. Tako France, Maribor si že reči. Zdaj pa le brzo na delo, da se tudi pri sodniji izključi vse, kar bi svedočilo, da se „tunut“ nateče k slavni mariborski sodniji tudi kaj Slovenec. Tehta in tuhta, pa ne more najti nič kaj primernega. Odstraniti dvoječčino napisne na stenah, to ne gre, ker so tako odredili vižji gospodje, katerim so človek, posebno na France, ne sme zamoriti. Pa britanska glava je pogodi. Saj je sedaj v občinskem svetu, tam ima vladov dovolj. Na vratih posameznih oddelkov so se na bližnjih nasproti imenske tablice sodnikov in pisarnarških vodij, o skandal, z latinskim črkami. To ne gre, spominja prevod na slovenščino, dol 2 njimi. Zginalo so nedoljne tablice in čez nekaj dni so se že avetiile nove in sicer v „kurental“ pisavi, tudi rodbinski imenom se ni prizaneslo. France si je oddahnil, rečil je nemški čast slavne sodnije in s smehljajočim obrazom je kimel nekaj časa po hodnikih iz enega nadstropja v drugo.

Nekega popoldne v zadnjem mesecu majja me naneši slezni posel k sodniji; na hodniku prvega nadstropja srečan našega Franceta. Skoraj ga ne bi spoznal več, tako je shajjal. Zamislen, z resnim obrazom in povezeno glovo je motril svoje korake. Zadeden vprašal pisarniškega uradnika, ali so „gasped“, da zgledajo tako slab. Kaj še, ni odrna vse, na tiso pa mi polepeče: državonbornske volitve se blistajo, in te delajo načemu „dobrencu gaspedu“ toliko skrbi. Glej ga imenca! Na to sem pa čisto posabil. Seveda, sedaj se gre za vse nekaj drugačega, kakor pri občinskih volitvah, torej ni čuda, če so te skrbi za bodočnost mariborskoga mesta in njega Vesnenca našega Franceta tako „hrabralo“. Zdaj je treba delati na vse kripti, poslavati se vseh dovoljenih in nedovoljenih pripomočkov, samo da le Westian, ljubljencev, in pokrovitelj vsejga uradništva, zasede poslanški stolec v dravskem zboru. Naš France se je polnoma zavedal svoje naloge, dobro je vedel, kako težave ga čakajo, zato je tudi vrgel od sebe staro oblike ter se obleklo v novo. Vsel je namreč krinko na oblije ter zatajeval samega sebe. Nikdar se mi ni niti sanjalo, da bi znal naš France tako prijažen biti z njihimi pisarniškimi uradniki, kakov je bilo to za časa volitve. Kako prijazno je vsakega nagovoril, za vsakega je imel prijazno besedo, kar se poprepri nikdar ni zgodilo. Pri teh „slečajnih“ pogovorih pa je tako „mimogrede“ porpršal posameznika, kaj misli o bližnjih se volitvah in kateremu kandidatu namernava oddati svoj glas. Kdor mu ni dal direktnega odgovora, kar se je navadno pri vseh zgodilo, tega je kot dober prijatelj odčetko podčul, kake zasluge si je že pridobil Westian

in kaj vse lahko dosežejo njiji pisarniški uradniki z njegovo pomočjo. Seveda pa je v obraz vsak pritrdir. Gorja pa onem, ki bi se predrazil našemu Francetu povrediti naravnost v lice, da Westian dosedaj še ni in tudi ne bode storili nicesar za njite uradništvo, torej bi se rekel plijavati v svojo skledo, če bi ga volilo njije uradništvo. Zagrozil mu je tako, da bo odpuščen. Med je bil tako vnet na Westiana, da se je volil tega navdušenja seznanil konečno z disciplinarno preskicio. Vidis, ljubi moj France, vse kar je prav, mera se vendar ne sme preveč prekorati. Na podobne načine je torej naš France s pomočjo še nekaterih drugih Westiancev pri sodniji obdelal vse, kar se je sploh dalo. Da je imel pri tem zaslonko pri svojih vižjih, mi ni treba omemljati posebej. Napočil je 14. maj, za mariborske Nemce tako usodep in dan. Kar se po prej našim bahečem niti sanjalo ni, to se je zgodilo, Westian je padel. Tudi za naše sodniške gospode je bil to hud udarec. Sanjali so se o svojem poviranju in o lepih slečinah mestnih, kateri jim bo Westian preskrbel. In zdaj je šlo vse po vodi. Drugo jutro so se ti gospodje vsi iz sebe po rahevrali: „Ist dan so etwas überhaupt möglich?“ Seveda, seveda, pred Bogom je vse mogelo. Našega Franceta je ta vest strašno potlačila. Neki njegov znance mi je pravil o njem, da ves teden ni zanimal odčas ter živel le ob krahu in vodi, tako je bil falosten. Nič več se ni slišalo po hodnikih v sodniji njegovega samozavestnega glasa, ampak lepo mirno in tako da je plazil okrog. Dusiravje je dobro vedel za vse tiste, ki so volili Reselna, vendar si ni spal črhnati niti besedice. Tažna jima majka pa, če bi zmagal Westian. Takrat bi skusil, kaj so pravili slatini pod njegovim komando. No, pa slasoma se je naš France vendar nekoliko potolačil ter nujet začel delovati v blagor vnesenštva. Ko so pretečeni mesec naši Nemci v Radvanju pri Mariboru obhajali svoj „Sonnenwendfeier“, smo videli našega Franceta, okrašenega s plavicami, korakati na čelu neke družbe iz mesta, na vnesenško slavnost. Kot srestovarju mu je zastiral nek drug državni uradnik, „gasped“, ki ima svoj sedež v drugem nadstropju takojšnjega sodnije. Mogoče se vidiva priblajajoči z dostižnikom. — Bil je istotako „odčen“ s plavicami. Nič dela torč, da nemški njih nekaj posabil. Seveda, sedaj se gre za vse nekaj drugačega, kakor pri občinskih volitvah, torej ni čuda, če so te skrbi za bodočnost mariborskoga mesta in njega Vesnenca našega Franceta tako „hrabralo“. Zdaj je treba delati na vse kripti, poslavati se vseh dovoljenih in nedovoljenih pripomočkov, samo da le Westian, ljubljencev, in pokrovitelj vsejga uradništva, zasede poslanški stolec v dravskem zboru. Naš France se je polnoma zavedal svoje naloge, dobro je vedel, kako težave ga čakajo, zato je tudi vrgel od sebe staro oblike ter se obleklo v novo. Vsel je namreč krinko na oblije ter zatajeval samega sebe. Nikdar se mi ni niti sanjalo, da bi znal naš France tako prijažen biti z njihimi pisarniškimi uradniki, kakov je bilo to za časa volitve. Kako prijazno je vsakega nagovoril, za vsakega je imel prijazno besedo, kar se poprepri nikdar ni zgodilo. Pri teh „slečajnih“ pogovorih pa je tako „mimogrede“ porpršal posameznika, kaj misli o bližnjih se volitvah in kateremu kandidatu namernava oddati svoj glas. Kdor mu ni dal direktnega odgovora, kar se je navadno pri vseh zgodilo, tega je kot dober prijatelj odčetko podčul, kake zasluge si je že pridobil Westian

sodniji, katerih je zelo male Marilo, ja jako falosten. Kar jih imamo med višjim uradništvom, s temi sploh ne smemo računati. Boje se pa vsake malenost, da se ne bi v Graden zamerili, kajti potem je karijera — fed. Res. Falosten. Drugi, ki stopijo konj v življenje, trtrajojo za narodnost svojo eksistence, ti gospodje pa, ki imajo že mesto plača, pa trtrajojo po vplivu časti svojo narodnost. Kako se vpliva od zgoraj na nižje, je pač najlepši dokaz to, da je nek uradnik, ki se redno stoji za Slovenca, ter edini zahaja k narodnim veselicam v „Narodni dom“, baje volil valj pritska Westiana.

Imel bi še veliko povrediti o teh razmerah, pa mislim, za danes bode dovolj.

## Gospodarstvo.

— Jutrem je dal posred dobro zadovoljivo letino, kar se kvantitete tice, ostaja letinja leten za lansko, kvalitetu pa sploh hviloj ter je pričakovati velik izvoz.

## Danska,

gospodarsko zelo razvita država, je storila velik korak, ki bo za njo brez dvoma velikoga posnega. Sklenila je dati državno pospoljo v ta namen, da se lahko dansarji in kmetijški delavci naselijo. Že leta 1899. je dovolila za to 2 milijona kron državnega pospolja; od 1. januarja 1905 daje vsako leto 3 milijone kron, dani so kredit in leta 1899. ni porabljen. Vsota skupaj se je naselilo od leta 1900/1 — 1905/5 1859 takih naselbil; država je dala za to pospoljo 6,530.000 kron. Da je s tem zelo pomagano kmetijstvu, to se razume po sebi.

## Znamenit uspeh češke industrije.

Ravnateljev srbskih državnih železnic v Belgradu je raspisalo mednarodno konkurenco na popolno strojno upravo radnikov v Ravni Reki. Natedajo so se udeležili industrijali iz Belgije, Francije, Nemčije, Avstrije in Ogriske. Podano je bilo skupaj 28 načrtov, kot najboljši je bil sponzor načrt „Prve češko-moravske tovarne za stroje v Pragi“ ter je bil odobren. Načrt je bil dobro priznaten, vendar je bilo nujno posredovati potolakalni ter nujet začel delovati v blagor vnesenštva. Ko so pretečeni mesec naši Nemci v Radvanju pri Mariboru obhajali svoj „Sonnenwendfeier“, smo videli našega Franceta, okrašenega s plavicami, korakati na čelu neke družbe iz mesta, na vnesenško slavnost. Kot srestovarju mu je zastiral nek drug državni uradnik, „gasped“, ki ima svoj sedež v drugem nadstropju takojšnjega sodnije. Mogoče se vidiva priblajajoči z dostižnikom. — Bil je istotako „odčen“ s plavicami. Nič dela torč, da nemški njih nekaj posabil. Seveda, sedaj se gre za vse nekaj drugačega, kakor pri občinskih volitvah, torej ni čuda, če so te skrbi za bodočnost mariborskoga mesta in njega Vesnenca našega Franceta tako „hrabralo“. Zdaj je treba delati na vse kripti, poslavati se vseh dovoljenih in nedovoljenih pripomočkov, samo da le Westian, ljubljencev, in pokrovitelj vsejga uradništva, zasede poslanški stolec v dravskem zboru. Naš France se je polnoma zavedal svoje naloge, dobro je vedel, kako težave ga čakajo, zato je tudi vrgel od sebe staro oblike ter se obleklo v novo. Vsel je namreč krinko na oblije ter zatajeval samega sebe. Nikdar se mi ni niti sanjalo, da bi znal naš France tako prijažen biti z njihimi pisarniškimi uradniki, kakov je bilo to za časa volitve. Kako prijazno je vsakega nagovoril, za vsakega je imel prijazno besedo, kar se poprepri nikdar ni zgodilo. Pri teh „slečajnih“ pogovorih pa je tako „mimogrede“ porpršal posameznika, kaj misli o bližnjih se volitvah in kateremu kandidatu namernava oddati svoj glas. Kdor mu ni dal direktnega odgovora, kar se je navadno pri vseh zgodilo, tega je kot dober prijatelj odčetko podčul, kake zasluge si je že pridobil Westian

## Statistika čeških posojilnic.

„Jednota založen“ (Zvezca posojilnic) poroča da je delovalo četudi posojilnicje na Češkem, Moravskem in Slezku za 1905. leto in sicer: z ozemljeno zavoso 393, z neozemljeno zavoso 275, članov so imeli te posojilnice 359.658 z vplivnimi deljadi v znesku 20.637.388.96 K. ter je dejanski vplivnini deljadi poročeni 20.507.901.01 K. rezervni fondi so znali 39.314.013.43 K., drugi fondi pa 3.632.367.85 K. lastno imetje pa je znalo 63.797.547.90 K., tajega imetja, so vpravljalo skupaj 604.279.975.76 K. od tega spada na hranilne vloge 582.364.822.95 K., krediti je potreboval 298 posojilnic ter ga dobivalo na 4 do 5%, za hranilne vloge pa plačevalo po 4% (94%, od vseh posojilnic) nekolič pot da tudi po 4% in celo po 5%. Posojila so se dovoljvala večinoma na skrajnje, pa tudi na osebni kredit. Dovoljenik in izplačevalnik je bilo 1905. leta posojilci v skupnem znesku 374.661.799.99 K., obrestna mera znala za osebni kredit 5 do 6%, na hipoteke 4% do 5%, čisti dobitek je znašal skupaj kren 4.834.801.22.



Pozor! Pozor!

# 3esip Repić,

Pelzela

mirarska delavnica s stroji

pripravila svoje velike zaloge  
popolnoma izgotovljene od olimpijskih  
kakovosti od 1:00, 1:40, 1:70,  
1:90, 1:90 in 2:00 po kocko-  
mehaničnih cestah. Vredna lastnina  
izgotvljena v velikosti od 2,  
2:20, 2:20, 2:40 m.

V zalogi je izgo-  
tovljeno pohištvo

Zajamčeno oddihna in točna po-  
streška. Načrt za okna in  
vrata pošljite na ogled.

Sprejem doč sprejih  
mirarskih pomočnikov.

242 26-16

## Pametne žene

zahtevajo knjigo „Motenje periode“  
od dr. med. Lewisa proti K 1:20.  
Prospekt zastonj. — P. ZIERVAS,  
Kalk 265 pri Celju ob R. 181 51-16

## Sposolne in zanesljive oskrbe

Kakovost delja podjetnika zasedla kot kro-  
jer, celovna glerci, mestniki, ali traja-  
nko kot potiski, kot preverjeni avstrijski  
zavarovalni družbi

katera se počasi v vsej valovitosti posreči.  
Načrte blagovne spremstvi poslati pod številko  
12.3000 Ljubljana, posta redakcija 12. 222 26-16

## Kupujte narodni kolek!

Pekovskega

## pomočnika

dobro izvedbanega, samostojnega, z  
dovornimi spričevali, sprejme takoj

Bezenček na Frankolevem.

100 2-2

## Prodaje 20 polovnjakov vina

in Črešnjic iz letnikov 1903, 1904,  
1905 in 1906. Cena za liter od 40 vln.

— naprej. Več se izve pri 4-2

Jožef Vrečerju

povestalka v Vojsku pri Celju.

Naznamjam slavnemu občinstvu, da sem kupil celo Jagodičeve  
poslovo v Šmarju pri Jelšah z gostilno vred.

## S prvim avgustom otvorim, gostilno.

Imel bom vedno gorke in mrzle jedi, sveže pivo ter najboljše  
domače vino. Tudi prenočišča bodo na rarpolago, posebno  
za potovelce ter stanovanja za  
letoviščarje. — Za obiles obisk **IVAN HABJAN**  
se pripravlja z velespostavljanjem na znamenje v Celju. na

Kdo želi kupiti vino, mora vino ali zelenino, naj se  
obrne na najedjo in najcenejšo tržico

## Rafael Salmič

v „Narodnem domu“ v Celju

Velika zaloga vaskovinskih ur, arhitriv  
in zlatih prstanov, vhanov, zapisičic, veržic, pri-  
veskov itd. Velika izber oddel, keramomaterijal,  
keramika, kuhinja za vino, moči in  
čajnje itd.

Velika delavnica za vaskovinsko popravila.

Vaskovom je na ogled stolnina zahvalnih in pri-  
značilnih plem.

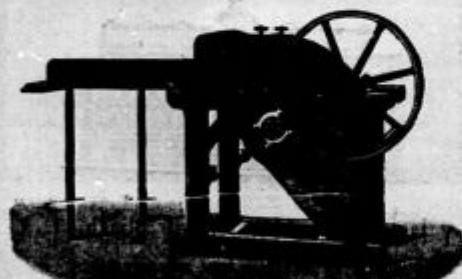
Narodna enota, katera razpoljuje zastoj in poštimo prosti.  
Tečna postrežba 396 25-1 Mikro cenil



## LAMPIJONE

ZA VEŘEJICE IN DRŽALA ZA ČA-  
SOPIS, PRIPOROČA SL. DRUŠTVOV

## P. KOSTIČ V CELJU.



**čistilnice** in razno drugo orodje priporoča  
trgovina z železnino „MERRUR“, P. Majdič Celje.

Dogoda zaloge travoz, cementa, vodovodnih cevi in naprav, cevi  
iz kamenččine, voznih in komestnih nepremočljivih plukt.

Najboljše poljedeljske  
stroje, posebno pa

## mlatilnice

za rabo na roko kakor  
na vitelj (gepelj), bodisi,  
da se isti goni z živino  
ali vodno močjo, kakor



Najboljše, zoper ogrej  
kakor tudi vira varne

## blagajne

po najnižjih tovarniških  
cenah.

**VELIKA TRGOVINA MODNEGA PERILNEGA SUKNENEGA  
IN MANUFAKTURNEGA BLAGA PO NAJNIŽJIH CENAH  
CELJE NARODNI DOM KAROL VANIČ CELJE NARODNI DOM**

# Južnoštajerska hranilnica v Celju

## Narodni dom

za katero jančijo okraji: Gornjigrad, Bevnic, Šoštanj, Črniče pri Jelšah, Vransko in popolno varnost vlog in za njihovo, po pravilih določeno obrestovanje do neomejene visokosti, ima sedaj hranilnih vlog **4,888.000 K.**

Hranilnica posluje s strankami vsak teden in petek dopoldne, za druga opravila pa je urad odprt vsak dan ob načavnih uradnih urah. Hranilne vloge obrestuje po **4 odstotku** in pripisuje obresti polletno kapitalu ter plačuje hranilnici **rentni davek sasame** in ga ne odtegne vlagateljem, tako, da dobe iste popolnoma nad **4 odstotke obresti**.

Izposujejo pa od dne 1. januarja leta 1905 na zemljiško varnost po **4 tri četrt odstotkov**, občinam in korporacijam navedenih petih okrajev po **4 in pol odstotkov obresti**.

13. 02.-31

## Singerjevi šivalni stroji



Singer Co. Nähmaschinen Act. Ges.

Vsi šivalni stroji imajo varstvene znake.

stroje so najvišje tvernosti ter se vsakomur v uporabi.

Brezplačni poskupljanje in davanje in vseh novih modernih in umetnega vozstva

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delnička družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica štev. 8. 11. 02.-31

za domačje  
potrebe in  
druge vrste  
takih strojev.

x  
Velika  
vrtečnost in  
vzorna  
konstrukcija  
uspešnejša

## Ven z blagom

Kadar gre sezija  
proti koncu, je  
moj namen, zaradi  
tega prodajamo do 1. septembra po čudovito znižanih cenah. Vsaki prvi  
teden v mesecu velika  
prodaja ostankov ..

### R. STERMECKI CELJE

Trgovska hiša manufakturnega in  
modernega blaga na dobro in drobno.

14. 02.-31

## POSOJILNICA V CELJU

v lastni hiši

Narodni dom



Posojilnica ura-  
duje vsak dan od  
9. do 12. ure do-  
poldne razun ne-  
delje in praznike.

POSOJILNICA V CELJU,  
ki je bila leta 1881 z ne-  
omejeno zaveto ustanovljena,  
teče sedaj nad **4000 za-  
držnikov**, kateri imajo vsega  
nad **50.000 K.** vplačanih  
dolžnosti ter ima sedaj nad  
**6 1/2 milijona krov hranilnih**  
vlog in nad

**330.000 krov**

rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od  
vsakega, ako tudi ni član  
zadruge ter jih obrestuje po

**4 %,**

posojilnica plačuje

**rentni davek**

sama, ne da bi ga odtegnila  
vlagateljem. Posojila daje na  
osobni ali hipotekarni kredit  
proti **5 %**, in **5 %** obre-  
stovanju.

14. 02.-31

